

Inhoud

Voorwoord bij de tweede druk 11

Ten geleide 14

Deel I De sociale fundamenten van veiligheidszorg

1 Inleiding 20

1.1 Onveiligheid, een consumptieve beleving? 20

1.1.1 *Welke lessen kunnen we leren van terroristische aanvallen als op het WTC?* 20

1.1.2 *Een onveilige samenleving* 21

1.2 Cognitieve dissonantie: een structurele ontkenning van de onveilige werkelijkheid 26

1.3 Onveiligheid, ongelukken en rampen 27

1.3.1 *Onveiligheid veraf* 27

1.3.2 *Natuurrampen* 28

1.3.3 *Onveiligheid dichtbij* 29

1.3.4 *Rampenbestrijding vol zwakke plekken* 29

1.3.5 *Oorzaak en gevolg* 31

1.3.6 *Belang van veiligheid: primair of secundair?* 31

1.3.7 *Professionele veiligheid versus effectieve besturing* 33

1.3.8 *Risicobeheer* 34

1.3.9 *Maatschappelijk verantwoord ondernemen, terwijl het veiligheidsperspectief nooit meer hetzelfde zal blijven* 36

1.3.10 *Veiligheidsbewustwording en verantwoordelijkheid* 38

2 Veiligheid in organisaties 39

2.1 Kwaliteits-, Arbo- en Milieu (KAM)-zorgsystemen 40

2.2 (Bedrijfs)zorgsystemen 40

2.3 Veiligheid en kwaliteit 43

2.3.1 *Een kwaliteitsmodel: het INK-managementmodel* 44

2.3.2 *Een feedbacksysteem of regelkring* 45

2.3.3 *Facility management en veiligheidszorgprocessen* 46

2.4	Veiligheid en milieu	47
2.5	Veiligheid en arbeidsomstandigheden	50
2.5.1	<i>Veiligheid en facility management</i>	50
2.5.2	<i>Arbeidsomstandigheden</i>	51
2.5.3	<i>Arbowet 1998</i>	55
2.6	Lessen uit een ramp	56
2.7	De integere organisatie	60
2.8	Integriteitsmanagement	64
2.9	Bedrijfscontinuïteit	68
3	Veiligheid en de overheid	71
3.1	Inspectie: niks geleerd van rampen	71
3.2	Ministerie voor integrale veiligheidszorg: wens of illusie?	73
3.3	Veiligheid (safety), gezondheid en welzijn	74
3.4	Bouwbesluit	79
3.5	Veiligheid en beveiliging (security)	80
3.5.1	<i>Strafrecht</i>	80
3.5.2	<i>Wet op de Weerkorpsen en nieuwe Wet op de Particuliere Beveiligingsorganisaties en Recherchebureaus</i>	85
3.6	Sociale veiligheid	85
3.6.1	<i>Openbare orde en sociale veiligheid</i>	85
3.6.2	<i>Bedrijvenparken en sociale veiligheid</i>	87
3.7	Veiligheidszorg in de Europese Unie	89
Deel II De zorg voor veiligheid		
4	Veiligheid en veiligheidszorg	92
4.1	Veiligheid en risico's	92
4.2	Behoeftte aan veiligheid	93
4.3	Relevantie	93
4.4	Verantwoordelijkheid en bevoegdheid	94
4.4.1	<i>Risico-inventarisatie en risico-evaluatie</i>	95
4.4.2	<i>Risicobeheer/risicomangement/risk management</i>	95
4.4.3	<i>BORG</i>	96
4.4.4	<i>Risicobeheer toegepast in veiligheidszorg</i>	97
4.5	Veiligheidszorg, een definitie	100
5	Zorg en zorgsystemen	102
5.1	Zorgsystemen	102
5.2	Het bedrijfszorgmodel	109
5.3	Het veiligheidszorgsysteem	114
5.3.1	<i>Risicomangement in de praktijk</i>	118

6	Vakgebied en kernbegrippen	122
6.1	Safety	122
6.1.1	<i>Arbowet</i>	124
6.1.2	<i>Algemene Richtlijnen Ontvluchting en Redding (AROR)</i>	129
6.1.3	<i>Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp)</i>	130
6.1.4	<i>Wet vervoer gevaarlijke stoffen (WVGS)</i>	131
6.1.5	<i>Gedrag bij rampen</i>	135
6.1.6	<i>Een psychologisch gedragsmodel</i>	137
6.2	Security	141
6.2.1	<i>Beveiligen: vormen en objecten</i>	141
6.2.2	<i>Mensbeveiliging</i>	143
6.2.3	<i>Materiële beveiliging</i>	150
6.2.4	<i>Personele beveiliging</i>	154
6.2.5	<i>Animale beveiliging</i>	154
6.2.6	<i>Bewaken</i>	154
6.2.7	<i>Dienstverlening</i>	155
6.3	Collectieve veiligheid	155
6.4	Beveiliging van informatie	156
7	Organisatie van safety	158
7.1	Arbowet en arbodienst	158
7.1.1	<i>Arbowet</i>	158
7.1.2	<i>Arbodienst</i>	160
7.1.3	<i>Arbodienst en facility management</i>	161
7.2	Bedrijfshulpverlening (BHV)	162
7.2.1	<i>Eisen, taken en verplichtingen</i>	163
7.2.2	<i>Opleidingsprofiel</i>	167
7.2.3	<i>Checklist bedrijfshulpverlening</i>	168
7.3	Brandschadesanering en salvage	168
8	Organisatie van security	170
8.1	Particuliere beveiligingsorganisaties	170
8.2	Wet Wapens en Munitie	173
8.3	Criminaliteitspreventie en -beheersing	174
8.4	Particuliere alarmcentrales (PAC)	177
8.5	Particuliere geld- en waardetransportbedrijven	177
8.6	Overige beveiligingsorganisaties	177
8.7	Visitatie	178
8.8	Crisismanagement	179
8.9	Crisiscommunicatie	186
8.10	Persoonsbeveiliging VIP's	189
8.11	Crowd management	191

9	Organisatie van informatie- en computerbeveiliging	195
9.1	Forensische accountancy	195
9.2	EDP-auditing en informatiebeveiliging	203
9.3	Computerbeveiliging	208
9.4	Code voor Informatiebeveiliging	209
9.5	Netwerkbeveiliging	215
9.6	Ondernemingscode, gedragscode tegen fraude	217
9.7	Internationale gedragscode	221
9.8	Biometrie	221

Deel III Het managementperspectief

10	Plaats en positie van veiligheidszorg binnen facility management	230
	<i>Risicobeheer</i>	
10.1	De facility manager als risicomanager	230
10.2	Risicobeheer als 'tool of management'	233
	10.2.1 <i>Fasen van risicobeheersing</i>	234
	10.2.2 <i>Facilitaire effectiviteit</i>	237
10.3	Doelmatigheid (efficiency) en doeltreffendheid (effectiviteit) van de organisatie	238
	10.3.1 <i>Criteria voor effectiviteit</i>	239
	10.3.2 <i>Primaire beleidsuitgangspunten</i>	241
10.4	Risicofactoren	243
10.5	Meldplicht als facility manager	249
11	Veiligheidszorg, beleid en planning	251
11.1	Doelen en richtingen van beleid	251
11.2	Beleidsmiddelen	252
11.3	Veiligheidszorgsysteem, een model	256
	11.3.1 <i>Strategische oriëntatie</i>	257
	11.3.2 <i>Veiligheidszorg risico-inventarisatie en doorlichting</i>	258
	11.3.3 <i>Veiligheidszorg risicoanalyse</i>	259
	11.3.4 <i>Formuleren van een bedrijfsveiligheidszorgbeleid</i>	260
	11.3.5 <i>Opstellen van een veiligheidszorgprogramma</i>	260
	11.3.6 <i>Ontwerpen/implementeren/onderhouden van een veiligheidszorgsysteem</i>	261
	11.3.7 <i>Veiligheidszorg-technische maatregelen bij risicobeheer</i>	262
	11.3.8 <i>Periodieke controle</i>	264
	11.3.9 <i>Verstrekking van informatie aan het management</i>	265
11.4	Beleidsplannen	265
	11.4.1 <i>Uitwerking van deelplannen van het bedrijfsnoodplan</i>	266

12 Ontwikkelingen in veiligheidszorgmanagement	270
12.1 Regelgeving in veiligheid	270
12.2 Welzijn en reputatie	271
12.3 Beveiligingsbeleidsplannen	271
12.4 Relatie security management en facility management	272
12.5 Certificering	273

Bijlagen bij deel I

Bijlage 1 bij hoofdstuk 1	278
Bijlage 2 bij hoofdstuk 2	280
Bijlage 3 bij hoofdstuk 2	286
Bijlage 4 bij hoofdstuk 2	288
Bijlage 5 bij hoofdstuk 2	289
Bijlage 6 bij hoofdstuk 2	290
Bijlage 7 bij hoofdstuk 2	291
Bijlage 8 bij hoofdstuk 2	292
Bijlage 9 bij hoofdstuk 2	294
Bijlage 10 bij hoofdstuk 2	295
Bijlage 11 bij hoofdstuk 3	297
Bijlage 12 bij hoofdstuk 3	298
Bijlage 13 bij hoofdstuk 3	300
Bijlage 14 bij hoofdstuk 3	301
Bijlage 15 bij hoofdstuk 3	305
Bijlage 16 bij hoofdstuk 3	306
Bijlage 17 bij hoofdstuk 3	307

Bijlagen bij deel II

Bijlage 18 bij paragraaf 6.1.4	311
Bijlage 19 bij paragraaf 7.2	315
Bijlage 20 bij paragraaf 8.7	320
Bijlage 21 bij paragraaf 8.8 en 8.9	321
Bijlage 22 bij hoofdstuk 9	324
Bijlage 23 bij hoofdstuk 9	326
Bijlage 24 bij hoofdstuk 9	327
Bijlage 25 bij hoofdstuk 9	329

Bijlage bij deel III

Bijlage 26	331
------------	-----

Literatuurverwijzingen	333
Deel I	333
Deel II	335
Deel III	338
Bijlagen deel I	339
Bijlagen deel II	340
Bijlage deel III	340
Overige geraadpleegde websites	341
Register	342
Over de auteur	349